

Kopziekte

Stofwisselingsziekte bij zoogkalveren door tekort aan magnesium

'Het kalf deed raar', zei de veehouder. Bij aankomst 's morgens op het bedrijf bleek het witblauwkalf van twee maanden ouderdom heel stijf te lopen, er kwam schuim uit de bek, het dier was heel schrikachtig, de oogopslag was zeer onrustig en de ogen flikkerden. Deze symptomen kunnen meerdere oorzaken hebben, maar alles liet vermoeden dat het ofwel een tekort aan magnesium betrof (kopziekte) ofwel een tetanusaandoening (algemene spierstijfheid als gevolg van een infectie met de bacterie *Clostridium tetani*).

Uit voorzorg heb ik zowel een magnesiumbehandeling uitgevoerd als een tetanusserum toegediend. Diezelfde dag ben ik 's avonds nog teruggegaan en het kalf leek aan de beterende hand. Ik heb de behandeling dan opnieuw gedaan. 's Anderendaags waren de symptomen weg. Vanwege de snelheid van genezing kon het geen tetanusaandoening zijn, waarop ik een derde maal een magnesiumpreparaat heb toegediend.

John Campe,
vakdierenarts rund

Kalvertetanie

Kopziekte bij zoogkalveren of kalvertetanie is in de intensieve weidestroken een van de meest gevreesde stofwisselingsziekten. De belangrijkste oorzaak van deze ziekte is een tekort aan magnesium (hypomagnesaemie) in de voeding. Magnesium draagt onder andere zorg voor een normale prikkelbaarheid van het zenuwstelsel.

Magnesiumtekort bij zoogkalveren wordt dikwijls vastgesteld wanneer het kalf op een eenzijdige melkvoeding staat zonder de beschikking te hebben over krachtvoeder. Het kalf moet dan de benodigde hoeveelheid magnesium uit het gras halen. De benutbaarheid

is vooral afhankelijk van het stikstof- en kaliumgehalte van het gras. Bij een toenemend kalium- en stikstofgehalte neemt de benutbaarheid af. De meeste gevallen komen dan ook in het voorjaar voor bij jong eiwit- en kaliumrijk gras, maar door stress of op broeierige, warme dagen kunnen zich nadien ook acute gevallen manifesteren.

De botanische samenstelling van het gras speelt eveneens een rol. Bij weiden met veel klavers en kruïden in plaats van uitsluitend grassen is de kans op een betere magnesiumvoorziening aanwezig.

Magnesiumtekort bij de dieren kan aange-

toond worden door controle van een bloedstaal of urinemonster. Kopziektegevoelige bedrijven kunnen via bemesting met magnesiumhoudende meststoffen zoals kieseriet het gehalte magnesium in het gras op een goed niveau houden. Magnesium wordt aan de grond gebonden door organische stof- en kleidelen. Lichte zandgronden kunnen magnesium matig vasthouden. Het zijn dan ook vaak deze bodems die geregelde magnesiumbemesting vereisen. Een voorafgaand bodemonderzoek is aanbevolen.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?
Raadpleeg uw dierenarts